

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
наукової роботи, доцент

_____ О.О. ГОРБ

«21» січня 2021 року

**ЗВІТ РОБОТИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ
Селекції, насінництва та сортової агротехніки сої**

ЗА 2020 РІК

УЗГОДЖЕНО

Науковий керівник
науково-дослідної лабораторії

_____ Л.Г. Білявська

РОЗРОБЛЕНО

Завідувач
науково-дослідної лабораторії

_____ Л.Г. Білявська

1. Цілі та задачі

Основними цілями науково-дослідної лабораторії на 2020 р. є: Створення нових сортів сої, адаптованих до умов Лісостепу України, різних напрямів використання, з високою якістю продукції та впровадження їх у виробництво

Досягнення цих цілей полягає у вирішенні наступних задач:

- вивчення вихідного матеріалу української та іноземної селекції
- створення нового вихідного матеріалу
- проведення досліджень з питань селекції
- проведення досліджень з питань насінництва
- розробка елементів сортової технології вирощування сортів сої
- ведення первинного насінництва сортів сої власної селекції
- реалізація насіння сортів сої власної селекції суб'єктам насінництва
- професійна підготовка студентів, аспірантів та виробників
- творча співпраця з науковими установами, ВНЗ та виробниками сої
- впровадження у виробництво наукових розробок

2. План (фактичне виконання) науково-дослідних робіт та обсяги їх фінансування

№ з/п	Назва роботи	№ державної реєстрації	Обсяг фінансування, грн.	
			План	Факт
НДР (без фінансування) в межах кафедральної тематики				
Завершені				
	Білявська Людмила Григорівна, тематика роботи: «Створити нові високоврожайні сорти сої, адаптовані до умов Лісостепу України, різних напрямів використання з високою якістю продукції та розробити схеми їх насінництва і сортової технології вирощування», строки виконання: Початок – 2016 р., закінч. – 2020 р.	0110U004466		
НДР, що фінансуються за господарськими договорами із замовниками				

Завершені				
	Первинне насінництво сортів сої в умовах недостатнього зволоження	X	6000 (шість тисяч) грн ФГ «Грига» (в особі Григи В. О.) Полтавської області Полтавського р-ну, 2020 р.	6000 (шість тисяч) грн

4. Результати наукової діяльності

№ з/п	Науковий результат, його назва	Виконавець (ПІБ, вчене звання)
Монографії		
	1. Агро-кліматичні та ґрунтові умови Лісостепу України для вирощування сільськогосподарських та енергетичних культур. Оптимальні енергетичні системи з урахуванням наявного потенціалу відновлюваних джерел енергії у Лісостепу України : колективна монографія / за заг. ред. М. І. Кулика, О. В. Калініченка. Полтава: ПП «Астра», 2019. 150 с. (С. 7-17). 2. Економічна ефективність вирощування сучасних сортів сої для виробництва біосировини. Енергоефективність і енергонезалежність сільських територій: передумови формування та функціонування : кол. моногр. ; за ред. Т. О. Чайки, І. О. Яснолоб, О. О. Горба. Полтава : Вид. ПП «Астра», 2020. 180 с. (С. 87–93).	Білявська Л. Г., Білявський Ю. В. Білявська Л. Г., Білявський Ю. В.
Публікації у наукових виданнях		
	1. Структура кореляційних зв'язків кількісних ознак у колекційних зразків сої в Лівобережному Лісостепу України. <i>Зрошуване землеробство</i> . 2020. № 74. С. 97–102. 2. Селекційна цінність неопушених ліній сої [<i>Glycine max (L.) Merrill</i>] для різних напрямів використання. <i>Plant Varieties Studying and protection</i> . 2020. Т. 16. № 3. С. 284–290. 3. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Шаповал О. С., Панченко С. С. Сучасний стан та перспективи насінництва сої в Лісостепу України. <i>Вісник ПДАА</i> . 2020. № 4. С. 4. Селекційно-генетичне поліпшення сої в умовах Лісостепу України. <i>Дисертація на ... доктора с.-г. наук. Дніпро</i> . 2020. 403 с. 5. Класифікація сортів сої за господарськими ознаками з допомогою кластерного аналізу. <i>Агробіологія : збір. наук. праць. Біла Церква : БНАУ</i> , 2020. № 2(161). С. 7-15.	Білявська Л.Г., Рибальченко А.М. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Діанова А.О., Гарбузов Ю.Є. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Шаповал О. С., Панченко С. С. Білявська Л.Г. Білявська Л. Г., Рибальченко А. М.

Взято участь у проведенні науково-технічних заходів (конференцій, семінарів)		
	<p>1. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В. Здобутки сучасної селекції сої та її проблеми. Інноваційні аспекти систем безпеки праці, захисту інтелектуальної власності : матер. V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 26-27 берез. 2020 р.). Полтава: ПДАА, 2020. С. 115–118.</p> <p>2. Адаптивний потенціал сортів сої в умовах зміни клімату. «Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти»: збір. тез III Міжнар. наук.-практ. конф. (червень 2020 р.). Науково-методичний центр ВФПО. Київ, 2020. С. 138–141.</p> <p>3. Сучасний стан і перспективи вирощування сої в Європі. Науково-практична конференція професорсько-викладацького складу ПДАА за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році: зб. наук. праць (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 235–237.</p> <p>4. Насіннєва продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах недостатнього зволоження. Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва : матер. IX наук.-практ. інтернет-конф. / Редкол. В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. ПДАА. 2020. С. 39–41.</p> <p>5. Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Брижак Я. В., Мирний М. В. Стан насінництва сої в Україні. Ефективне функціонування екологічно стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти : збір. матер. IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (18 грудня 2020 р.). ПДАА, 2020. С. 114-117.</p>	<p>Білявська Л.Г., Білявський Ю.В.</p> <p>Білявська Л.Г., Білявський Ю.В.</p> <p>Білявська Л. Г., Яценко О. В.</p> <p>Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Сокоренко Ю.А.</p> <p>Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Брижак Я. В., Мирний М. В.</p>
Захищено дисертацій (кандидатських, докторських)		
	Селекційно-генетичне поліпшення сої в умовах Лісостепу України. Дисертація на здобуття... доктора с.-г. наук. Дніпро. 2020. 403 с.	Білявська Л. Г.
Захищено дипломних робіт		
	<p>Гарбузов Юліан Єгорович, «Неопушені форми сої та напрями їх використання»</p> <p>Воронянський Сергій Іванович,</p>	Білявська Л. Г.

	<p>«Формування насіннєвої продуктивності сої залежно від еколого-географічного походження сорту»</p> <p>Шаповал Олександра Станіславівна, «Особливості системи насінництва сої в умовах недостатнього зволоження»</p> <p>Панченко Сергій Сергійович, «Конкурсне випробування селекційних ліній сої в умовах Лісостепу України»</p>	
--	--	--

5. Розробки, які впроваджено у виробництво (практичну діяльність) за межами академії

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ /науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
	Білявська Л.Г. Впровадження сорту Антрацит у виробництво	Обсяги виробництва насіння сорту сої Антрацит становили 50 т. Отримано врожай на рівні 2,2 т/га. Отриманий економічний ефект від впровадження 25000 грн.	Устимівська дослідна станція рослинництва, Полтавська область	05 січня 2021 року	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи. Отримане якісне насіння сої сорту Антрацит буде вирощуватися в наступні роки.

6. Опис найбільш ефективної розробки впровадженої у виробництво (практичну діяльність) за межами академії

Назва розробки Впровадження сорту Антрацит у виробництво

Автори Білявська Л.Г.

Патенто-, конкурентоспроможні результати _____

Галузі, міністерства, відомства, підприємства, організації, де планується реалізувати результати розробки у господарствах Полтавської області

Стан виконання виконано

Дата актів впровадження 05 січня 2021 року

Місце впровадження Устимівська дослідна станція рослинництва

Результати впровадження отримано економічний ефект 25000 грн

Адреса: 36003, Україна, м. Полтава, вул.. Г. Сковороди, 1/3 Полтавська державна аграрна академія, кафедра _____
050-9481757

Факс: _____ **E-mail:** Bilyavska@ukr.net

**7. Презентація найбільш ефективної розробки
та рекламні матеріали на CD-RW диску у програмі Power Point
(додаються, на 4 аркушах).**

13. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

Дані про потреби в унікальних наукових приладах та обладнанні іноземного виробництва вартістю понад 100 тис. грн.

№ з/п	Назва предмету закупівлі	Коротка характеристика предмету закупівлі	Кількість одиниць	Вартість, дол. США (вартість, грн.)	Джерело фінансування
1.	Аналізатор зерна ИНФРАТЕК 1241	Инфратек – аналізатор цільного зерна (соя -зерно, соя - борошно, пшениця, ячмінь, кукурудза, рис, жито, овес та ін.) для визначення вологи, білка, клейковини, жиру, крохмалю та ін. у селекційній роботі лабораторії. Прибор використовує новітню технологію пропускання в ближньо-інфрачервоній області (NIT).	1	28518 доларів (770 000 грн.)	